

En Undersøgelse af Graaspurvens (*Passer d. domesticus*) og Skovspurvens (*Passer m. montanus*) Træk.

Af CHR. KRÜGER.

Graaspurven og Skovspurven er overalt i den danske ornithologiske Litteratur betegnede som deciderede Standfugle, og det er ikke min Hensigt at anfægte denne Karakteristik. Ogsaa indenfor sit øvrige Udbredningsomraade er Graaspurven overalt betegnet som Standfugl, medens Skovspurven, i hvert Fald indenfor de nordlige Dele af Udbredningsomraadet, karakteriseres som Stand- og Strejffugl. Det hører derfor til Undtagelserne, at man med Hensyn til de 2 Spurvearter kan konstatere en Bevægelse af en saadan Udstrækning og i en saadan Retning, at den kan betegnes som Træk, men efterhaanden som Antallet af Ornithologer er steget og Antallet af Ringmærkninger vokset, foreligger der i Litteraturen dog en Del Beretninger, som viser, at man baade hos Graaspurven og hos Skovspurven kan finde Bevægelser, som maa betegnes som Træk.

Allerede HEINRICH GÄTKE omtaler i sin Bog „Die Vogelwarte Helgoland“ at begge Spurvearter trækker over Helgoland. Skovspurven yngler ikke paa Øen, men det gør derimod Graaspurven, og GÄTKE omtaler det ejendommelige Forhold, at Helgolands Graaspurve er Trækfugle, som forlader Øen mellem Juli og Midten af September. Dette er fornylig blevet bekræftet gennem Ringmærkninger, som viser, at Helgoland-Graaspurvene genfindes i Holsten (2-3). Fra England omtaler WITHERBY (14), at man for begge Spurvearters Vedkommende om Efteraaret (September-November) kan konstatere en Indvandring paa den engelske Østkyst. Graaspurvene konstateres ret sydligt (Syd for The Wash), medens Skovspurvene indvandrer langs hele Skotlands og Englands Østkyst. Den Mulighed bestaar, at begge Arter fortsætter Trækket mod Syd og krydser Kanalen. I Foraarsmaanederne er der iagttaget Trækbevægelser i modsat Retning. Selvfølgelig er der paa de nævnte Lokalteter kun Tale om et svagt og ubetydeligt Træk, men

det lader sig altsaa konstatere. Fra Finland kender jeg ingen sikre Iagttagelser af Arternes Træk og heller ikke fra Norge er der rapporteret noget Spurvetræk. Derimod har Skovspurve undertiden slaaet sig ned i Rigningen paa Skibe mellem Norge og England (6), og det er derfor givet, at norske Skovspurve kan vove sig ud paa Eventyr og begive sig paa en Vandring tværs over Nordsøen. Baade Graaspurven og Skovspurven er en enkelt Gang indvandret til Færøerne, hvor Skovspurven i en Arrække yngede (10). Om disse Fugle har stammet fra Norge eller Skotland, maa jeg lade være usagt. Fra Sverige foreligger følgende Iagttagelser: Ved Ölands södra udde blev der 9. Oktober 1938 set en Flok trækkende Graaspurve og 12. Oktober samme Aar saas i Løbet af 2 Timer ialt 28 Graaspurve fordelt paa 5 Flokke. Disse Spurve kom ude fra Havet i Nordøst og forsvandt mod Sydvest paa samme Maade som de øvrige Trækfugle. Der er ogsaa iagttaget trækkende Skovspurve ved Ölands södra udde, og de Iagttagelser, som blev gjort i 1938 og tidligere Aar, tyder paa, at begge Spurvearter paa denne Lokalitet er faatalligt, men regelmæssigt gennemtrækkende (1). Ogsaa ved Falsterbo er der konstateret Spurvetræk. 24. September 1934 saa Cand. theol. HALFDAN LANGE nemlig 2 Flokke Graaspurve paa 3 og 20 og ikke mindre end 9 Flokke Skovspurve paa 10-40 Stk. trække mod Syd og Sydvest (7). I Efteraaret 1942 foretog Amanuensis GUSTAF RUDEBECK en Række Undersøgelser over Fugletrækket ved Falsterbo, og 20. Oktober saa han Graaspurve under saadanne Forhold, at det sikkert har drejet sig om trækkende Fugle. Samme Dag lykkedes det RUDEBECK med fuld Sikkerhed at konstatere trækkende Skovspurve (9). Fra de tyske Iagttagesstationer ved Østersøen foreligger adskillige Meddelelser om Spurvetræk. I Østprøjsen er Graaspurven ganske overvejende Standfugl, men alligevel foregaar der i Træktiderne, mest om Efteraaret, et tydeligt men svagt Træk baade over Kurische og Frische Nehrung og langs Østkysten af Kurisches Haff. Derimod er Skovspurven regelmæssigt gennemtrækkende paa Kurische Nehrung baade Foraar og Efteraar (Marts-April og September-November) (8, 12). Ogsaa fra Greifswalder Oie (en lille Ø nær Rügen) rapporteres Spurvetræk. Her er Skovspurven konstateret paa Træk, medens man har Mistanke om, at

ogsaa Graaspurven forekommer som Trækfugl (1). Fra andre Steder i Europa foreligger der ogsaa Beretninger om de 2 Spurvearters Træk. Fra Belgien har man saaledes Oplysninger om, at en Skovspurv, der var ringmærket i Oktober, er genfundet i Juni ved Bückebug 385 km NO. for Ringmærkningsstedet, og en anden Skovspurv, der ligeledes var ringmærket i Oktober, blev i Januar genfundet ved Bernay 335 km SV. for Ringmærkningsstedet (4). Disse er foreløbig de længste Strækninger, som ringmærkede Skovspurve har tilbagelagt, og da der yderligere fra Belgien foreligger andre Tilbagemeldinger over Afstande paa 2-300 km, er der noget, der tyder paa, at nordvesteuropæiske Skovspurve kan tilbagelægge ret lange Afstande. Desværre mangler hidtil Ringfund af nordøsteuropæiske Fugle, men der er al Grund til at antage, at man hos disse vil finde en endnu stærkere Trækdrift. For Graaspurvens Vedkommende foreligger der flere Steder i Europa Tilbagemeldinger af ringmærkede Individuer, men det er sjældent over 100 km, at disse Fugle har tilbagelagt. Rekordens har en Graaspurv, der blev genfundet 159 km VSV. for Ringmærkningsstedet (Ober-Lausitz i August—Thüringen i Januar) (13). Med Hensyn til Graaspurvens Træk har OTTO STEINFATT gjort en ganske paafaldende Iagttagelse (11). 6. Oktober 1932 iagttog han Fugletrækket ved Tarifa (Spaniens Sydspids) og kunde her iagttage adskillige trækkende Graaspurve i Flokke op til 30-40. I Løbet af 3 Timer trak ikke mindre end 303 Graaspurve. 11. November 1932 var samme Iagttager ved Cabo Sao Vicente (Portugals Sydvestspids) og saa ogsaa her trækkende Graaspurve, men i langt mindre Antal. STEINFATT skriver udtrykkeligt, at Arten var *Passer domesticus* og ikke *P. hispaniolensis* og angiver, at den var en af de hyppigste Trækfugle ved Tarifa. Det er ejendommeligt, at saa sydlige Graaspurve er i Besiddelse af Trækdrift og Retningssans.

I denne korte Oversigt har jeg søgt at give et Resumé af de udenlandske Iagttagelser, der foreligger med Hensyn til de 2 Spurvearters Træk. Den gør ikke Fordring paa at være komplet, for der kan være Iagttagelser, som jeg har overset, men det er givet, at efter de Oplysninger, som her er refererede, er der Grund til at antage, at der ogsaa gennem Danmark gaar et Spurvetræk. De danske Ringmærkninger giver ikke

Oplysning herom, for de ringmærkede Graa- og Skovspurve er alle genfundet indenfor 6 km fra Ringmærkningsstedet. Desværre foreligger der i den danske ornithologiske Litteratur ingen sikre Iagttagelser, thi begge Spurvearterne er saa almindelige og saa temmelig homogent udbredte, at det de fleste Steder er umuligt at afgøre, hvornaar man staar overfor trækende Fugle. Ved Samtaler og Korrespondance med forskellige Ornithologer har jeg dog faaet samlet nogle faa Trækiagttagelser. Saaledes har Konservator H. MADSEN meddelt mig, at han en Oktoberdag under Sejlads til Saltholm saa Graaspurve flyve over Sundet, og Adjunkt F. BOLT JØRGENSEN har omtalt, at han 3. April 1942 saa Smaaflokke af Graaspurve under Forhold, der tydede paa Træk langs Øresundskysten. Endvidere har Lærer P. H. JOENSEN meddelt, at han har alvorlig Mistanke om, at der i Oktober foregaar et Skovspurvetræk paa Knudshoved i Sydsjælland, idet Smaaflokke er set paa Odden. Fyrmester N. G. LANGE, Hesselø, har, medens han var Fyrassistent paa Christiansø, for Naturfredningsraadet foretaget daglige Observationer af Fuglelivet, og han meddeler mig i et Brev, at han aldrig har konstateret egentligt Træk af Graaspurve paa Øen, men at der ganske utvivlsomt var en endog meget stor Svingning i Antallet af Graaspurve. Til Tider kunde der være Graaspurve i Hundredvis, men hen paa Efteraaret gik Antallet ned, og paa et Tidspunkt anslog Hr. LANGE Antallet til ca. 10 Stk. Om det var Sygdom, Rovfugle, Træk eller alle 3 Aarsager i Forening, der var Skyld i Svingningerne, lykkedes det desværre ikke at faa opklaret. Skovspurven yngler ikke paa Christiansø, og den er kun ganske faa Gange set paa Træk, nemlig 4. April 1937, 22. Oktober 1938 og Efteraaret 1943. Ved alle 3 Iagttagelser blev der kun set en enkelt Fugl. Om Spurvenes Forekomst paa Hesselø meddeler Fyrmester LANGE, at begge Arter er forsvundet fra Øen. Fyrmesteren tiltraadte sin Stilling i December 1943, og Vinteren igennem saa han ikke en eneste Spurv. Dette Forhold er paafaldende, idet Graaspurven ifølge N. FABRITIUS BUCHWALD (16) i 1927 var saa almindelig paa Øen, at den var ved at blive en Plage for Beboerne, medens Skovspurven ynglede ret faatalligt. Hesseløs tidligere Fyrmester, R. W. WESTBORG, har oplyst, at Graaspurven var ret faatallig under hele hans

Ophold paa Øen 1938—44, og i det sidste Aarstid er den overhovedet ikke set. Spurvearternes Forsvinden fra Hesselø er gaadefuld, og da der intet foreligger om nogen Udryddelseskampagne, har man Lov til at gætte paa, at en Epidemi har slaaet Populationen paa den isoleret beliggende Ø ned. Medens Graaspurven saaledes er forsvundet som Ynglefugl paa Hesselø, optræder den til Gengæld som sjælden Trækfugl, og Fyrmester LANGE oplyser, at han 8. April 1944 saa 3 ♀♀ og 21. April yderligere 2 Graaspurve. Skovspurven er i Foraaret 1944 ikke set paa Hesselø. — Ogsaa paa Amager foregaar der uden Tvivl et Spurveatræk. Jeg har undertiden, naar jeg en Efteraarsmorgen, f. Eks. 26. September 1937 og 16. Oktober 1938, iagttaget de trækkende Finkeflokkede ude ved Kongelunden, fra Flokkene hørt baade Graaspurvens og Skovspurvens Stemmer, men det har ikke været muligt at afgøre, om det drejede sig om trækkende Fugle, eller om de blot var smittede af de trækkende Finkers Uro, og siden vendte om, naar de naaede ud over Vandet.

Da der ikke gennem Ringmærkninger kan fremskaffes Oplysning om Spurvearternes Træk her i Landet, og de foreliggende Trækiagttagelser er temmelig fragmentariske, er Fyrberetningerne (15) til syvende og sidst den eneste Kilde, der staar til Raadighed. Som det er at vente, er der kun faldet faa Graa- og Skovspurve ved de danske Fyr og Fyrskibe. En Optælling af Faldene i Perioden 1888—1939 viser, at der ialt er faldet 7 Graaspurve (5 ♂♂ og 2 ♀♀) og 18 Skovspurve (deriblandt 6 ♂♂ og 7 ♀♀). Disse faa Fald angiver med al ønskelig Tydelighed, at Skovspurven har mere Trækdrift end Graaspurven, hvad man ogsaa kan slutte af det Forhold, at Skovspurvene udenfor Yngletiden foretager længere Strejftogter end deres Slægtning.

Det er rimeligt at forklare de faa Fald med, at de 2 Spurvearter er usædvanlige Trækfugle, hvis Træk kun sætter sig ringe Spor gennem Faldene ved Fyrene. Et lille Fyrfald kan dog ogsaa skyldes andre Aarsager end Antallet af trækkende Fugle. Aarsagen kan f. Eks. være, at Fyrenes Straaler ikke i lige høj Grad tiltrækker alle Fuglearter (1), eller den kan være, at Trækket mer eller mindre foregaar om Dagen. For Graaspurvens og Skovspurvens Vedkommende er det aabenbart Til-

fældet, at en Del af Trækket foregaar om Dagen, saaledes som det ogsaa er Tilfældet hos alle vore Finker. De Iagttagelser af Spurvetræk, som jeg har anført ovenfor, er alle gjort om Dagen, oftest i Tiden Kl. 7—10, og det er derfor ikke udelukket, at Spurvearternes Træk er væsentlig stærkere end de faa Fyrfald viser. Denne Opfattelse bestyrkes ved, at der fra adskillige Fyrskibe foreligger Iagttagelser af trækkende Spurve, der er set om Dagen. Derimod er der ingen Iagttagelser fra de faste Fyr, for der er Synet af Graa- eller Skovspurve ingen Sensation. Jeg skal ikke anføre samtlige Iagttagelser, men blot nogle faa, for at give et Begreb om hvad de rummer:

Vyl Fyrskib: 10. Oktober 1914 kom en Del Smaafugle af og til i Løbet af Dagen og opholdt sig kort Tid paa Skibet; deriblandt kendtes Stære, Bogfinker, Engpibere, Fuglekonger og Skovspurve.

Vyl Fyrskib: 17. Oktober 1915 opholdt en Del Smaafugle sig omkring paa Skibet, særlig Lærker, Stære, Engpibere, Rødkælke, Snespurve, Skovspurve samt flere andre Smaafugle. Krager fløj i store Flokke mod Vest.

Graadyb Fyrskib: 15. Marts 1916: Et Par Graaspurve og enkelte Lærker ved Skibet. Flokke af Viber trak mod Nordøst.

Læsø Rende Fyrskib: 26. April 1927 saas 2 Graaspurve ombord, hvilket er meget sjældent.

Anholt Knob Fyrskib: 8. Oktober 1927 opholdt 1 Graaspurv og 4 Gærdesmutter sig ombord.

Det er selvfølgelig et Spørgsmaal, om de Spurve, der om Dagen har vist sig ved Fyrskibene, er Trækfugle, eller om de blot er strejft ud til Fyrskibet fra nærmeste Land, for senere at vende tilbage igen. Det er muligt, at dette undertiden sker, men ofte er Spurvearterne set sammen med trækkende Bogfinker, Stære og Lærker, saaledes at man faar det Indtryk, at ogsaa Graa- eller Skovspurvene har været paa Vandring. I hvert Fald ligger de fleste af de paagældende Fyrskibe saa langt fra Land, at Spurvenes Besøg ved Skibet kan forklares som Udslag af en Trækuro, der udmærket kan give sig Udslag i et Træk over længere Afstande.

Iagttagelserne ved Fyrskibene fordeler sig med 12 Graaspurve om Foraaret og 12 om Efteraaret og 4 Iagttagelser af Skovspurve om Foraaret og 4 om Efteraaret, altsaa ialt 24 Graaspurve mod 8 Skovspurve (som tilmed alle 8 er rapporterede fra Vyl Fyrskib). Da denne Fordeling viser det stik omvendte Forhold af Fyrfaldene og er i afgjort Modstrid med

det Kendskab, man iøvrigt har til de 2 Arters Trækdrift, er det givet, at der i hvert Fald i nogle Tilfælde fra Fyrpersonalets Side foreligger Forveksling af de 2 Spurvearter. En saadan Forveksling er baade forklarlig og almindelig blandt Folk, der ikke er rutinerede Iagttagere.

Herefter kan Iagttagelserne fra Fyrskibene ikke tages til Indtægt for den ene eller den anden Art, men man maa nøjes med at fastslaa, at der ved en Række af vore Fyrskibe om Dagen kan forekomme et Træk af begge Spurvearter. Da det Materiale, som staar til Raadighed til Belysning af de 2 Spurvearters Træk er saa ringe, er selv en saadan ubestemt Oplysning af Værdi, og jeg har derfor trods alt taget disse Iagttagelser til Hjælp ved en Vurdering af Trækket.

Fyrfaldene og Iagttagelserne i Perioden 1888—1939 fordeler sig paa følgende Maade:

	Fyrfald				Iagttagelser uden Artsbestemmelse	
	Graaspurv		Skovspurv		Føaraar	Efteraar
	Føaraar	Efteraar	Føaraar	Efteraar		
Sydvest Fyr:						
Graadyb Fyrskib	—	—	—	1	3	2
Vyl Fyrskib	—	—	5	2	7	5
Horns Rev Fyrskib	—	—	4	2	2	1
Vestkyst Fyr:						
Lyngvig Fyr	1	—	—	—	—	—
Nordlige Kattegat:						
Skagen Fyr	—	1	—	—	—	—
Læsø Trindel Fyrskib	—	—	—	—	—	2
Læsø Rende Fyrskib	—	—	—	—	2	—
Østre Flak Fyrskib	—	—	—	1	—	—
Sydlig Kattegat:						
Anholt Knob Fyrskib	—	1	2	1	1	2
Schultz' Grund Fyrskib	—	—	—	—	1	—
Vestborg Fyr	1	—	—	—	—	—
Gilleleje Flak Fyrskib	—	—	—	—	—	1
Sydlig Fyr:						
Omø Fyr	1	—	—	—	—	—
Skjoldnæs Fyr	1	—	—	—	—	—
Gedser Rev Fyrskib	—	—	—	—	—	1
Christiansø Fyr	—	1	—	—	—	—
Hammeren Fyr	—	—	—	—	—	2

Som det fremgaar af denne Opstilling, kan der vise sig trækkende Graaspurve og Skovspurve i omtrent alle Egne af

Landet. Overalt er det en meget sjælden Tildragelse at konstatere disse Arter som Trækfugle, men Opstillingen viser tydeligt, at Jyllands Vestkyst er det Omraade, hvor man mindst kan vente at træffe de 2 Spurvearter paa Træk. Derimod koncentrerer Fald og Iagttagelser sig i Landets sydvestlige Hjørne ved Fyrskibene ud for Esbjerg, og det er aabenbart her, at det stærkeste Spurvetræk foregaar. Det er paafaldende, at der kun er faldet Skovspurve ved Fyrskibene i dette Omraade, men Graaspurvene har selvfølgelig været repræsenterede blandt de iagttagne, trækkende Fugle.

Graaspurvens Fald ligger om Foraaret i Perioden 31. Marts—4. Maj og om Efteraaret 6. September—30. Oktober. For Skovspurvens Vedkommende er de tilsvarende Data 16. Marts—8. Maj og 11. Oktober—5. November og endelig er de tidligste og seneste Iagttagelser 13. Marts—28. Maj og 10. September—30. November. I øvrigt viser følgende Opstilling hvorledes Fald og Iagttagelser fordeler sig paa de respektive Maaneder:

	Fyrfald		Iagttagelser uden Artsbestemmelse
	Graaspurv	Skovspurv	
1.—10. Marts.....	—	—	—
11.—20. "	—	1	3
21.—31. "	2	1	1
1.—10. April.....	—	—	1
11.—20. "	—	6	4
21.—30. "	1	2	2
1.—10. Maj	1	1	3
11.—20. "	—	—	1
21.—31. "	—	—	2
<hr/>			
1.—10. September...	1	—	1
11.—20. "	—	—	1
21.—30. "	—	—	—
1.—10. Oktober	1	—	6
11.—20. "	—	1	3
21.—31. "	1	4	2
1.—10. November...	—	2	—
11.—20. "	—	—	1
21.—30. "	—	—	1

Som det fremgaar heraf, finder de 2 Spurvearters sparsomme Træk Sted indenfor samme Perioder. Det er sandsynligt, at Iagttagelserne fra Midten og Slutningen af Maj gælder strejfende Fugle, for det egentlige Træk synes at være endt inden 10. Maj. Fra Vyl Fyrskib foreligger yderligere en Op-

lysning om, at nogle Skovspurve 18. December 1913 opholdt sig paa Skibet, og det er meget muligt, at det i dette Tilfælde har drejet sig om sent trækkende Fugle. I øvrigt fremgaar det tydeligt af Opstillingen, at Efteraarstrækket i det væsentlige er forbi med Udgangen af Oktober, og nogen „Vinterflugt“ synes saaledes ikke at forekomme.

Paa Basis af det beskedne Materiale er det vanskeligt at vurdere de 2 Spurvearters Træk, men ved at sammenholde Fyrfald med Iagttagelser er det maaske muligt at drage nogle Slutninger. Jeg vil derfor prøve at résumere Resultatet af denne Undersøgelse med følgende Ord:

Om Graaspurvens Træk kan det siges, at Arten kan indvandre over Kattegat. Ogsaa i den sydlige Del af Landet kan der en sjælden Gang finde en Indvandring Sted fra Sverige. Baade Fyrfald og Iagttagelser er dog saa usædvanlige Tildragelser og forekommer saa spredt, at de maa betegnes som Tilfældigheder. Et egentligt, retningsbestemt Træk kan ikke konstateres her i Landet.

Fyrfald og Iagttagelser angiver, at Skovspurven trækker i betydelig større Mængde end Graaspurven. Ogsaa Skovspurven kan indvandre over Kattegat, ligesom der ogsaa sydligere, f. Eks. fra Falsterbo kan finde en Indvandring Sted. I Mod-sætning til Graaspurven viser Skovspurvens Fyrfald en kraftig Koncentration paa 78 % ved de sydvestlige Fyr, ligesom Faldene er koncentreret over nogle faa Uger. Herved faar Skovspurvens Fald om Foraaret og om Efteraaret Præg af retningsbestemte Bevægelser fra Sydvest eller Vest mod Nord-øst eller Øst og omvendt, og antager saaledes Lighed med et virkeligt Træk.

Som denne lille Afhandling har vist, har vi lejlighedsvis en meget svag Indvandring af svenske Graaspurve og Skovspurve. Trækkets Koncentration i Landets sydvestlige Hjørne gør det sandsynligt, at ogsaa danske Graaspurve og Skovspurve kan begive sig ud paa en Vandring, der fører dem mod Sydvest ud over Nordsøens sydlige Omraader. Hvor dette Træk fører hen, vil Ringmærkninger forhaabentlig engang give Oplysning om.

Litteratur.

- 1) U. BERGSTRÖM & G. SVÄRDSON: Ringmärkningar och fågeliakttagelser vid Ölands södra udde under höstträcket 1938. Fauna och Flora 1939.
- 2) R. DROST: Nordsee-Wanderung eines Haussperlings. Vogelzug 7. Aarg. 1936.
- 3) —: Erster Nachweis der Abwanderung eines Helgoländer Haussperlings. Vogelzug 9. Aarg. 1938.
- 4) C. DUPOND: Oeuvre du baguage des oiseaux en Belgique. Le Gerfaut (Ref. i Vogelzug 1934 o. fl.).
- 5) HEINRICH GÄTKE: Die Vogelwarte Helgoland. 1900.
- 6) C. T. HOLMSTRÖM o. fl.: Våra Fåglar i Norden. I, 1942.
- 7) HALFDAN LANGE: Fugletræk over Falsterbo. Naturens Verden 1939.
- 8) GÜNTHER NIETHAMMER: Handbuch der deutschen Vogelkunde. I. 1937.
- 9) GUSTAF RUDEBECK: Preliminär redogörelse för fågeliakttagelser i Skånör och Falsterbo hösten 1942. Vår Fågelvärld Nr. 1. 1943.
- 10) FINN SALOMONSEN: Aves. Zoology of the Faroes. 1935.
- 11) OTTO STEINFATT: Vogelzugbeobachtungen auf der Pyrenäen-Halbinsel, Herbst 1932. Vogelzug 4. Aarg. 1933.
- 12) FRIEDERICH TISCHLER: Die Vögel Ostpreussens und seiner Nachbargebiete. I. Teilband. Königsberg 1941.
- 13) Wanderungen beringter Haussperlinge. Vogelzug 9. Aarg. 1938.
- 14) H. F. WITHERBY o. fl.: The Handbook of British Birds. Vol. I. 1938.
- 15) HERLUF WINGE og R. HØRRING: Fuglene ved de danske Fyr. (6.—57. Aarsberetning om danske Fugle). Vidensk. Medd. fra Dansk naturhist. Foren. 1888—1939.
- 16) N. FABRITIUS BUCHWALD: Bidrag til Kundskaben om Hesseløs Hvirveldyrfauna. D. O. F. T. 23. Aarg. 1929.

Nøddekrigen, *Nucifraga caryocatactes* L., i Danmark i Vinterhalvaaret 1943-44.

Af POUL JESPERSEN.

Da Professor BERTIL HANSTRÖM, Lund, i Efteraaret 1943 meddelte Dr. phil. GUNNAR THORSON, Zoologisk Museum, København, at der paa det Tidspunkt passerede ret betydelige Flokke af Nøddekriger ned gennem Skaane, henvendte sidstnævnte sig til mig, der foranledigede, at der blev udsendt en Opfordring til D. O. F.'s Medlemmer om at indsende Meddelelse om iagttagne Fugle her i Landet.

Der indkom en Del Oplysninger, men det maa dog siges straks, at Danmark i Efteraaret 1943 kun i ringe Grad blev